

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00, 102/09 i 54/10), člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06), a u skladu sa članom 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2010. GODINU HRVATSKE KRŠĆANSKE DEMOKRATSKE UNIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 03-07-6-471/11
Sarajevo, 25. oktobar 2011. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA.....	5
Predmet pregleda i kontrole	5
Cilj pregleda i kontrole	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1. NALAZI	5
5.2. PREPORUKE	7

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima, primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskog izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost, koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Na osnovu našeg pregleda utvrđeno je sljedeće:

Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, jer nije uspostavila potpune i tačne evidencije o rashodima stranke i finansijski izvještaj nije popunila u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno, što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 103/08).

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji velika mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine ostvarila je ukupan prihod u iznosu od 163.855,09 KM, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u Uk.prih. %
1	Članarina	0,00	0,00 %
2	Prilozi fizičkih lica	0,00	0,00 %
3	Prilozi pravnih lica	0,00	0,00 %
4	Prihodi od imovine	27,02	0,02 %
5	Prihodi od pr.lica	0,00	0,00 %
6	Prihodi od poklona	1.724,20	1,05 %
7	Prihodi iz budžeta	162.103,87	98,93 %
	Ukupni prihodi:	163.855,09	100,00 %

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u iznosu od 130.979,93 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine. Skraćeni naziv stranke je HKDU BiH.

Stranka je registrovana 02.02.2006. godine u Kantonalnom sudu u Mostaru pod brojem: R 107/05.

Sjedište Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine je u Mostaru, Ulica Dr. Mile Budaka 126.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Ivan Musa, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2010. godinu je također Ivan Musa.

Organizacionu strukturu Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine, prema podacima iz finansijskog izvještaja za 2010. godinu, čine:

- Središnji ured,
- 2 kantonalna odbora i
- 14 općinskih odbora.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine za 2010. godinu.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša ustanoviti da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenog zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti terensku reviziju, da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura, radi utvrđivanja usklađenosti podataka, koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju, sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Kontrola i revizija finansijskih izvještaja Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine izvršena je u periodu od 2007. do 2009. godine, nakon čega su izdati revizijski izvještaji sa nalazima revizije i mišljenjem revizora da je politička stranka postupila u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije ispoštovala odredbe člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka¹.

Stranka nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim rashodima, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Finansijski izvještaj, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine, stranka nije popunila u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, čime je postupila suprotno odredbama člana 11. stav (3) istog zakona.

(1) U poslovnim knjigama, te finansijskom izvještaju koji je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine, Hrvatska kršćanska demokratska unije Bosne i Hercegovine je iskazala humanitarne rashode u iznosu od 24.600,00 KM.

Uvidom u dokumentaciju, na osnovu koje je stranka uspostavila evidenciju o humanitarnim rashodima, utvrđeno je da je stranka pogrešno klasifikovala navedene troškove.

¹ Prema odredbama člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je obavezna voditi evidencije o svojim приходima i rashodima, a u skladu sa odredbom člana 11. stav (3) istog zakona, stranka je obavezna podnositi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine. Sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja uređeni su Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06)

Naime, sredstva su isplaćivana za školovanje članova stranke i njihove djece, za ekskurzije, zatim za sponzorstva turnira u malom nogometu, plaćanje privatnih obaveza članova političke stranke i slično, što se ne može smatrati humanitarnim rashodima.

Sredstva koja je Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine isplatila i u poslovnim knjigama iskazala kao humanitarne rashode, sa poreznog aspekta imaju karakter ličnih primanja, te su oporeziva u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak.²

Obzirom da, u skladu sa poreznim propisima, stranka nije obračunala i platila porez na dohodak i pripadajući doprinos na isplaćena sredstva, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju, troškovi su iskazani u manjem iznosu za cca 5.400 KM.

- (2) Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je dana 05.12.2009. godine donijela Odluku o naknadi troškova za Opće izbore 2010. godine i to: predsjedniku stranke, predsjedniku Senata i predsjednicima podružnica. Odlukom je propisano da će naknada troškova biti regulisana putem prikazanih računa.

Uvidom u službene evidencije Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, utvrđeno je da Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije učestvovala na Općim izborima koji su održani u oktobru 2010. godine, niti samostalno niti u koaliciji sa bilo kojom drugom političkom strankom.

Iako nije učestvovala na izborima, politička stranka je pozivajući se na prethodno navedenu odluku, vršila isplate sredstava po osnovu naknade troškova predsjednika stranke, predsjednika Senata i predsjednika podružnica.

U skladu sa Odlukom Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine, o naknadi troškova, korištena su privatna vozila, a politička stranka je plaćala troškove goriva. Po tom osnovu, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je u poslovnim iskazala troškove goriva u iznosu od 10.938,04 KM.

Uvidom u dokumentaciju na osnovu koje je stranka uspostavila evidenciju o troškovima goriva, utvrđeno je da ista nije validna.

Lica, koja su za potrebe stranke koristila privatna putnička vozila, stranci su u svrhu isplate troškova, podnosila račune koji su istog dana ispostavljeni za dvije vrste goriva, kao i račune ispostavljene u vremenskom intervalu od svega nekoliko minuta, iako je u pitanju isto vozilo.³

Na osnovu računa, koji nisu validni, politička stranka je vršila isplate sredstava, te na osnovu njih sačinila knjigovodstvene evidencije.

- (3) Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je u poslovnim knjigama iskazala troškove službenog putovanja u iznosu od 23.689,56 KM i dnevnice za službena putovanja u iznosu od 4.320,00 KM.

² Zakon o porezu na dohodak ("službene novine Federacije BiH", br. 10/08, 9/10 i 44/11) i Pravilnik o primjeni zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", broj: 67/08, 4/10, 86/10, 10/11 i 53/11)

³ Za potrebe stranke korišteno je vozilo marke VW Golf, a izvršene su isplate za dvije vrste goriva i to po računima koji su ispostavljeni u istom danu. Dana 01.02.2010. godine na benzinskoj pumpi GMB d.o.o. Livno u 11⁵⁵ časova u vozilo je natočeno 26,88 litara goriva euro dizela, u 13³⁸ časova 26,32 litra benzina (MBM 95) i u 14²⁸ časova 26,34 litara benzina (BMB).

Na benzinskoj pumpi CENTRUM d.o.o. Mostar, istoj osobi su ispostavljena dva računa za gorivo natočeno u vremenskom intervalu od svega 5 minuta i to: dana 04.09.2010. godine u 08¹⁸ časova je nasuto 49,02 litra benzina (MBM 95), a u 08²³ časova 53,96 litara istog goriva.

Uvidom u poslovne knjige stranke, utvrđeno je da su isplate za troškove službenog puta izvršene na osnovu nepotpune dokumentacije, odnosno nekompletnih naloga za službena putovanja. Naime, nalozi za službena putovanja, na osnovu kojih je Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine uspostavila knjigovodstvene evidencije, ne sadrže podatke, koji su propisani Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja ("Službene novine Federacije BiH", broj 63/10 i 9/11)⁴.

Iako je navedenom Uredbom regulisano da za svako službeno putovanje mora biti izdat poseban nalog, u kome se navode: podaci o osobi koja se upućuje na službeno putovanje, svrha putovanja, relacija i period trajanja putovanja, skupa sa tačnim datumom odlaska i datumom povratka sa službenog puta, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je, na ime predsjednika stranke, izdavala naloge za službena putovanja koji obuhvataju period od mjesec dana.

Pored navedenog, nalozi ne sadrže podatke o pojedinačno obavljenim putovanjima, odnosno podatke o putnim relacijama, datume odlazaka i povratka sa putovanja, vrijeme provedeno na svakom putovanju posebno, niti izvještaje sa obavljenih putovanja.

U skladu sa pomenutom Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja, svako službeno putovanje se mora opravdati u roku od pet dana, od dana kada je putovanje završeno.⁵

U skladu sa odredbama člana 21. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je bila obavezna u finansijskom izvještaju iskazati sve rashode klasifikovane po vrstama troškova i u stvarnim iznosima.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Hrvatskoj kršćanskoj demokratskoj uniji Bosne i Hercegovine da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da u skladu sa odredbom člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka uspostavi potpune i tačne evidencije o rashodima stranke,*
- *da finansijske izvještaje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine u skladu sa odredbom člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno u formi propisanoj Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i*
- *da uspostavi sistem internih kontrola, te definiše postupke i procedure vezane za kontrolu ispravnosti, odnosno validnosti dokumentacije, na osnovu koje uspostavlja knjigovodstvene evidencije i sačinjava finansijske izvještaje.*

⁴ Prethodno, Uredba o naknadama troškova za službena putovanja ("Službene novine Federacije BiH", broj:75/04, 43/07, 3/08 i 2/09).

⁵ Službeni nalog pravda osoba koja je obavila službeni put, tako što nalogodavcu podnosi obračun putnih troškova i pismeni izvještaj o svrsi i rezultatima obavljenog službenog putovanja.

KOMENTAR

Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine se 29.09.2011. godine, očitovala na nalaze revizije date u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu.

Uz očitovanje stranka je dostavila kopije obrasca 4.-1. (Režijsko-administrativni i ostali troškovi) za svoja tri organizaciona dijela, na osnovu kojih dokazuje da je stranka u izvještaju iskazala humanitarne rashode u iznosu od 24.600 KM, a ne 23.600 KM, kako je navedeno u preliminarnom izvještaju revizije. Navedena primjedba je uvažena od strane Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka i ugrađena u konačan izvještaj revizije.

U svom očitovanju, stranka osporava nalaz, da je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju koji je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine, pogrešno klasifikovala rashode u iznosu od 24.600,00 KM, kao humanitarne rashode i da je troškove iskazala u manjem iznosu, jer nije obračunala i uplatila porez na dohodak i doprinose na pomenuta sredstva.

Stranka navodi da je većinu sredstva isplatila kao pomoć studentima koji dolaze iz socijalno ugroženih obitelji, te pozivajući se na odredbe člana 5. tačka (4) i člana 6. tačka (7) Zakona o porezu na dohodak, negira dodatne rashode za porezne obaveze.

U skladu sa odredbama člana 5. tačka (4) i odredbama člana 6. tačka (7) Zakona o porezu na dohodak, nisu oporeziva sredstva isplaćena za socijalne pomoći, za potrebe liječenja koje nije plaćeno osnovnim, dopunskim ili privatnim zdravstvenim osiguranjem, te sredstva isplaćena po osnovu stipendija učenika i studenata na redovnom školovanju, a najviše do iznosa od 75% prosječne neto plaće po zaposlenom u Federaciji Bosne i Hercegovine, prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku.

Obzirom da je politička stranka vršila jednokratne isplate sredstava kao pomoć za školovanje članova stranke⁶ i njihove djece, za ekskurzije, sponzorstva turnira u malom nogometu, za izmirivanje privatnih obaveza članova političke stranke⁷ i slično, što se ne može smatrati humanitarnim rashodima, navodi stranke su neosnovani, te kao takvi nisu uticali na nalaz revizije.

Također, članovi Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine, kojima je stranka isplaćivala sredstava kao humanitarnu pomoć, a u svrhu izmirenja privatnih dugova i kao pomoć za školovanje, prema podacima stranke, posjeduju vrijedna putničkih vozila.⁸ Ista su korištena za potrebe stranke uz naknadu troškova za gorivo⁹.

Stranka neosnovano osporava nalaz revizije u vezi isplata za troškove po Odluci o naknadi troškova za Opće izbore 2010. godine, iako nije učestvovala na izborima, pozivajući se na Odluku Senata stranke od 18.05.2010. godine, da će Hrvatska kršćanska demokratske unija Bosne i Hercegovine na Općim izborima 2010. godine nastupiti zajednički sa Hrvatskom demokratskom zajednicom Bosne i Hercegovine.

Uvidom u službene evidencije Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, utvrđeno je da Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije učestvovala na Općim

⁶ Jedan od članova stranke, kome su uplaćena sredstva za školovanje je rođen 1967. godine

⁷ Stranka je jednom od dopredsjednika stranke isplatila sredstva u iznosu od 2.500,00 KM u svrhu izmirenja njegovih dugovanja za električnu energiju, dok je jednom od članova stranke isplatila sredstva u iznosu od 1.900,00 KM, također za izmirenje njegovog duga za električnu energiju, nabavku ogrevnog drveta i školovanje djece.

⁸ Vozila marke: Porsche Cayena, BMV 540, Mercedes, VW Pasat, Nissan Terano, Nisan GR, VW Golf i sl. Jedna osoba je vlasnik dva vozila, Porsche Cayena i BMV 540.

⁹ Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je u poslovnim knjigama po ovom osnovu iskazala troškove goriva u iznosu od 10.938,04 KM.

izborima koji su održani u oktobru 2010. godine, niti samostalno niti u koaliciji sa Hrvatskom demokratskom zajednicom Bosne i Hercegovine.

Stranka, također, osporava i nalaz revizije da je isplaćivala sredstva za troškove službenih putovanja na osnovu nepotpunih putnih naloga, pozivajući se na odredbe Pravilnika o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrazaca putnog naloga („Službene novine Federacije BiH“, broj 7/07), koji je donesen u skladu sa Zakonom o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine i koristi se za motorna vozila.

Bez obzira na odredbe ovog Pravilnika, koji također u članu 7. propisuje da se za svaki prijevoz, mora izdati putni nalog koji važi do završetka prijevoza, odnosno povratka vozila u sjedište nalogodavca, stranka je imala obavezu da postupa u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.

Iako Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine nastoji osporiti primjenu pomenute uredbe, navodeći da se ista primjenjuje samo na državne službenike u federalnim organima državne službe, u skladu sa odredbama člana 14. stav (1) Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, pomenuta Uredba o naknadama troškova za službena putovanja je obavezujuća za sva pravna i fizička lica, a ne samo za državne službenike u federalnim organima državne službe, kako navodi stranka.

Mr. Hasida Gušić, šef Sužbe za reviziju - revizor